Foreign policy, international relations and security analysis

INTERNATIONAL WEEKLY

№22 15.11.2022-15.12.2022

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

FPRI Foreign Policy Research Institute

За підтримки:

FRIEDRICH NAUMANN FOUNDATION For Freedom.
Ukraine and Belarus

ЗМІСТ

УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: Чи визнають Росію спонсором тероризму? 3

Інші події в ЄС 6

ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: Дії росіян - є геноцидом, який російське військово-політичне керівництво охрестили "денацифікацією" 10

Двосторонні відносини 12

Швейцарія 12

США 12

Франція 13

Чорногорія 13

Нідерланди 14

ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ *(15.11 – 15.12.2022)*

Зміни на фронті 15

Військова допомога 16

Росія: внутрішні та зовнішні виклики 19

Видання «International Weekly» є проектом Інституту зовнішньополітичних досліджень, що публікується за підтримки Friedrich Naumann Foundation for Freedom Project Office Ukraine and Belarus. У виданні представлені виключно дослідження авторів. Вони не обов'язково відображають позицію Friedrich Naumann Foundation for Freedom.

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Чи визнають Росію спонсором тероризму?

Photo: Ентоні Блінкен слухає звернення Дмитра Кулеби
Source: MSN

За словами Володимира Зеленського, за час повномасштабного вторгнення, понад 60% російських ракет були випущені по цивільних об'єктах України.[1] Офіційні представники російської влади вже не ховають реальних мотивів таких дій. Якщо на перших етапах війни російське керівництво заявляло, що російські військовослужбовці завдають ударів виключно по військових об'єктах, то тепер вони відверто визнають, що удари по цивільній інфраструктурі є елементом російської стратегії. Речник президента РФ Пєсков сказав, що відсутність світла і тепла в багатьох районах України - це "наслідки дій київської влади, яка, зокрема, відмовляється від переговорів".[2]Володимир Путін, своєю чергою, заявляв, що це - помста. "Так, ми це робимо. Але хто ж почав? Хто вдарив по Кримському мосту, хто підірвав лінії електропередачі з атомної електростанції Курська, хто не подає воду до Донецька? Припинення подачі води до мільйонного міста — це акт геноциду. Ніхто ніде словом про це не сказав" - сказав Путін у своєму інтерв'ю.

На думку російського керівництва такі дії дозволять РФ дестабілізувати ситуацію всередині України та використати це у подальшому для тиску на український

[1] Понад 60% російських ракет були випущені по цивільних об'єктах України — Зеленський, 09.12.2022, URL: https://suspilne.media/335096-ponad-60-rosijskih-raket-rf-buli-vipuseni-po-civilnih-obektah-ukraini-zelenskij/

[2] Кремль визнав: ударами по інфраструктурі України намагається схилити Зеленського до переговорів, 17.11.2022, URL: https://www.pravda.com.ua/news/2022/11/17/7376792/

уряд і досягнення військово-політичних цілей. Терористичні методи вже не вперше використовуються російським керівництвом, це стало звичною практикою для російської армії: вбивати, викрадати цивільних, застосовувати тортури, знищувати інфраструктуру та цілі міста. Цього разу однак, відповідь буде іншою і українська влада вже запустила процес з притягнення Росії до відповідальності. Одним з найбільш важливих напрямків у цьому відношенні є визнання Російської Федерації державою-терористом. Вже зараз можна спостерігати значний прогрес у цьому напрямку.

На початковому етапі в України та країн-партнерів виникла певна пауза, яка пов'язана з політичними та юридичними нюансами. У зовнішньополітичній практиці Сполучених Штатів Америки є такий досвід оголошення окремих акторів державою-спонсором тероризму. Такий статус передбачає заборону американської допомоги для таких країн, експорт, кредити, гарантії, іншу фінансову допомогу, ліцензування експорту та загальне постачання боєприпасів. Такий статус тягне за собою юридичні, економічні та дипломатичні наслідки. Країна перетворюється на вигнанця на основних міжнародних майданчиках, а більшість держав уникатимуть співробітництва з цією державою через ризик погіршення відносин зі США.[3]

Держсекретар США Ентоні Блінкен поки не визнав Росію державою спонсором-тероризмом відповідно до своїх повноважень. Ймовірно, головною причиною цьому є потенційне унеможливлення подальшого діалогу з РФ з інших стратегічних питань. Москва погрожувала у разі запровадження даного статусу розірвати зі США дипломатичні відносини. ***Чинний уряд у Вашингтоні досі намагається*** уникнути цього та ***зберетти стратегічний діалог***. На додаток, адміністрація Байдена ймовірно вірить у те, що з наступником Путіна можливо буде вести конструктивний діалог. Також, такий крок ускладнить ведення бізнесу на території в РФ європейським компаніям, які не вийшли з російського ринку, що може ускладнити відносини між США та країнами-партнерами. Комплекс можливих наслідків на думку чинного американського керівництва може мати негативні наслідки. Водночас обидві палати Конгресу США ще влітку закликали Держсекретаря визнати РФ державою-спонсором тероризму.[4] А за інформацією видання Politico, Ненсі Пелосі тоді заявила, що Конгрес може ухвалити дане рішення самостійно, якщо цього не зробить Державний секретар. Надалі можливий варіант, згідно з яким Держдепартамент знайде консенсус з Конгресом та закріпить за Росією схожий за своїм наповненням статус, однак, уникне включення РФ до списку держав-спонсорів тероризму. Про альтернативний варіант, який дозволить уникнути "небажаних наслідків" у грудні заявив Ентоні Блінкен.[5]

У Європі раніше взагалі не існувало практики визнавати інші країни терористичними, або країнами-спонсорами тероризму, як у США. Однак, ініціативність українського керівництва та готовність європейських країн висловлювати солідарність з Україною внесли корективи у дипломатичну практику європейських партнерів.

---

[3] СПЕЦПРОЄКТ: РОСІЯ — ДЕРЖАВА-ТЕРОРИСТ Все, що ви хотіли знати про статус держави-спонсора тероризму, Дата звернення: 13.12.2022, URL: https://www.pravda.com.ua/cdn/cd1/terroriststate/

[4] Євгенія Луценко, Сенат США закликає Держдеп визнати росію країною-спонсором тероризму, 28.07.2022, URL: https://hromadske.ua/posts/senat-ssha-zaklikaye-derzhdep-viznati-rosiyu-krayinoyu-sponsorom-terorizmu

[5] Конгрес США працює над альтернативою визнання РФ країною-спонсором тероризму – Блінкен, 04.12.2022, URL: https://www.radiosvoboda.org/a/news-derzhasa-sponsor-teroryzmu-rosiya-blinken/32161329.html

Спочатку східноєвропейські та центральноєвропейські держави: Литва, Латвія, Естонія, Чехія та Польща ухвалили документи, у яких визнали Росію державою, що підтримує, або чинить акти тероризму. Після цього аналогічну резолюцію про визнання російського режиму терористичним ухвалила ПАРЄ. ПАРЄ, таким чином, стала першою організацією, що ухвалила таке рішення. За ПАРЄ державою-спонсором тероризму Росію визнав Європарламент. Що важливо, члени парламенту закликали ЄС та країни-члени розробити правову систему в рамках Євросоюзу, яка покарає російський режим.[6] Рішення Європарламенту спонукало уряд Нідерландів надати РФ аналогічний статус на національному рівні, який не несе вагомих юридичних наслідків, однак, створює прецедент у Західній Європі. Цей приклад також наслідували країни Балтії. Сейм Польщі та парламент Чехії.

Таким чином, ініціатива з визнання РФ країною-спонсором тероризму отримала стрімкий розвиток. Особливо цьому сприяло поступове знищення української енергетичної системи. Росія на власному прикладі демонструє просту істину - терористичні методи рідко призводять до політичних здобутків.

Визнання росії державою-спонсором тероризму в ЄС та можливе надання даного, або альтернативного статусу в США може мати серйозні наслідки для Росії. ***По-перше***, символічні на перший погляд заходи є потужним інструментом протидії російській пропаганді. Які б надалі наративи не просувала російська пропаганда спільно зі своєю агентурою закордоном, дії РФ на офіційному рівні були визнані терористичними і це РФ вже ніяк не переграє. ***По-друге***, дані кроки це удар по авторитету та репутації Російської Федерації. Навіть, без юридичних обмежень на співробітництво з РФ та російськими компаніями та організаціями, статус терористичної країни може зменшити готовність іноземних компаній працювати з Росією. ***По-третє***, відбувається делегітемізація чинної російської влади. Після вторгнення Російська Федерація продовжує втрачати авторитет на міжнародній арені, а Володимир Путін з могутнього диктатора все більше перетворюється на небажаного гостя і на офіційному рівні фактично прирівнюється до військового злочинця. Даний аспект пов'язаний з ***четвертим*** наслідком - визнання Росії державою-терористом часто містить заклик до притягнення російських злочинців до відповідальності. Зокрема парламентська асамблея НАТО не тільки визнала РФ державою-терористом, але й закликала створити спеціальний Міжнародний трибунал щодо агресії Росії. Таким чином, ініціатива української влади, яка на початковому етапі здавалася лише символічною, закладає підґрунтя для створення та проведення трибуналу над російськими злочинцями, зокрема її вищим керівництвом.

[6] Європарламент визнав Росію державою-спонсором тероризму, 23.11.2022, URL: https://www.radiosvoboda.org/a/news-ievroparlament-rosiia-sponsor-teroryzmu/32145224.html

Reuters: ЄС готується надати Угорщині до 15 млрд євро, заморожених через проблеми з демократією

16.11.2022

Європейська комісія готується розблокувати до 14,7 мільярда євро фінансування для Угорщини, які були заморожені через невирішені проблеми з верховенством права та судовою системою.

Про це, як пише "Європейська правда", стверджують джерела агенції Reuters у ЄС.

У Єврокомісії вважають, що угорський прем'єр-міністр Віктор Орбан пішов на поступки після їхнього рішення заморозити кошти, і це є підставою для ухвалення рішення про виділення фінансування.

Джерела Reuters, однак, наголошують, що кошти будуть виділені "не без деяких серйозних умов". Йдеться про подальше дотримання Будапештом стандартів демократії – що означає, що в майбутньому Брюссель може знову припинити переказ траншів..

Європейська правда

Суд у справі MH17 допустив, що підозрюваних може бути більше

17.11.2022

Гаазький окружний суд у Схіпхолі, який розглядав справу про збиття рейсу MH17 над Донбасом у липні 2014 році, вважає, що підозрюваних у справі може бути більше, ніж четверо, яким було винесено вирок.

Як повідомляє "Європейська правда", про це заявив головуючий суддя Гендрік Стейнхаус під час оголошення вироку.

"Суд вважає, що задіювання й використання ЗРК "Бук" може бути інкриміноване більшій кількості людей, ніж лише тим, хто є звинуваченим у цій кримінальній справі. Адже зброя мала бути надана в розпорядження, мала бути транспортована, мала охоронятися і фактично бути застосована, що було ув'язане з виконанням і плануванням", – констатував він.

Європейська правда

Парламент Естонії відхилив пропозицію заборонити використання російської в публічній сфері

17.11.2022

Парламент Естонії (Рійгікогу) відхилив подані фракцією консервативної партії EKRE пропозиції внести поправки до законодавства, які дозволили б публічно-правовим і приватноправовим юридичним особам використовувати тільки державну мову в діяльності, спрямованій на населення Естонії.

Про це, як пише "Європейська правда", повідомляє ERR.

Згідно з пропозицією, до естонського тексту можна було додати переклад іноземною мовою, але не російською. Водночас естонський текст мав бути на першому місці і краще проглядатися, ніж текст іноземною мовою. Крім того, мали бути забезпечені контроль за дотриманням вимог і відповідальність..

Європейська правда

Кулеба: українські посольства отримали 17 листів із залякуваннями дипломатів

02.12.2022

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба заявив, що було 17 випадків отримання посольствами листів-бомб або листів, які містять частини тварин, наприклад, очі корів і свиней.

Про це він сказав в інтерв'ю CNN, пише "Європейська правда".

"Ця кампанія спрямована на те, щоб посіяти страх і залякати українських дипломатів", - сказав Кулеба.

Телеканалу повідомив, що його кореспонденту в Києві було показано зображення одного з листів, що містить, за словами офіційних осіб, очне яблуко свині всередині м'якого конверта.

"Усе почалося з вибуху в посольстві України в Іспанії. Але те, що послідувало за цим вибухом, було більш дивним і, я б навіть сказав, хворим", - сказав Кулеба.

Європейська правда

Рада ЄС затвердила рішення про обмеження ціни російської нафти

03.12.2022

У суботу Рада ЄС ухвалила рішення про встановлення граничної ціни на нафту і нафтопродукти та оливи, що походять з Росії або експортуються з неї, на рівні 60 доларів за барель.

Про це, як пише "Європейська правда", йдеться у повідомленні Ради ЄС.

Рівень граничної ціни був встановлений у тісній співпраці з Коаліцією з обмеження цін на нафту і почне застосовуватися з 5 грудня 2022 року.

Європейська правда

Слідом за Латвією. Литва вирішила припинити трансляцію російського телеканалу Дождь

07.12.2022

У Литві вирішили заборонити трансляцію російського телеканалу Дождь. Раніше Латвія анулювала ліцензію на трансляцію каналу.

Про це повідомляє LRT з посиланням на Комісію з радіо та телебачення Литви.

Національна рада з електронних ЗМІ Латвії (NEPLP) прийняла рішення анулювати ліцензію Дождя «з урахуванням державної безпеки та громадського порядку».

НВ

Десятки випадків: українським дипломатам продовжують надходити погрози – Кулеба

08.12.2022

До українських посольств і консульств у різних країнах продовжують надходити підозрілі пакунки, які є спробою залякати їх, відтак вони функціонують в умовах посилених засобів безпеки. Про це у своєму Facebook повідомив міністр закордонних справ Дмитро Кулеба.

Він зазначив, що лише за останні дві доби підозрілі пакунки надійшли до посольств в Італії, Польщі, Португалії, Румунії та Данії, а також консульства в Гданську.

«Загалом вже маємо 31 випадок в 15 країнах: Австрія (1), Ватикан (1), Данія (1), Іспанія (5), Італія (4), Казахстан (1), Нідерланди (1), Польща (6), Португалія (2), Румунія (2), США (1), Угорщина (2), Франція (1), Хорватія (1), Чехія (2)», – написав Дмитро Кулеба. На всіх конвертах зазначена одна й та ж сама адреса відправника – за нею розташований автосалон Tesla в німецькому містечку Сінделфінген. Відправлення відбувалося із поштових відділень, які не були обладнані камерами відеоспостереження. Зловмисники також робили це так, щоб не залишити на пакунках слідів своїх ДНК. Тобто це вчиняли професіонали. Дмитро Кулеба повідомив, що перебуває на постійному зв'язку з міністрами закордонних справ цих країн, і наші посольства взаємодіють в контексті розслідування всіх випадків погроз. Слідство у справі триває.

Дзеркало тижня

Уряд Словаччини пішов у відставку після вотуму недовіри

15.12.2022

Уряд Словаччини на чолі з прем'єр-міністром Едуардом Гегером пішов у відставку після вотуму недовіри, повідомляє агенція DPA.

78 із 150 депутатів словацького парламенту проголосували за вотум недовіри, ініційоівної ліберальною партією «Свобода і солідарність» (SaS). Сама SaS до початку вересня входила до правлячої коаліції.

Хто керуватиме Словаччиною в майбутньому, зараз залежить, перш за все, від президента Зузани Чапутової. Вона може тимчасово доручити усунутому уряду продовжувати роботу до формування нової коаліції, але також може призначити уряд експертів..

Радіо Свобода

Європарламент зупинив співпрацю з Катаром на тлі корупційного скандалу

15.12.2022

Європейський парламент 15 грудня зупинив будь-яку співпрацю з Катаром. Це сталося на тлі усунення Єви Кайлі з посади віцепрезидентки після її арешту за звинуваченнями у корупції.

Рішення підтримав 541 депутат, лише двоє парламентарів проголосували проти резолюції.

Європарламент зупинив роботу над законодавчими документами, що стосуються Катару, включно з лібералізацією візового режиму та авіаційною угодою між ЄС і Катаром.

Радіо Свобода

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Дії росіян - є геноцидом, який російське військово-політичне керівництво охрестило “денацифікацією”

Фото: Нюрнберзький процес
Джерело: Deutsche Welle

Російська Федерація за 8 років війни принесла багато страждань українському народу. Після вторгнення 24 лютого кількість скоєних росіянами злочинів сягнули колосальних масштабів. З перших хвилин вторгнення, росіяни порушували міжнародне гуманітарне право та правила ведення війни, починаючи з атак на цивільні об’єкти, продовжуючи навмисними вбивствами, “сафарі” на українських громадян, викраденнями, гвалтуваннями, знищеннями цілих міст і сіл. У перші місяці війни стало зрозуміло, що **дії росіян - є геноцидом, який російське військово-політичне керівництво охрестили “денацифікацією**”.

З кожним новим скоєним злочином росіяни вірили, що наближаються до зламу морального духу українців, однак, фактично зміцнювали їхню готовність чинити опір та готовність партнерів допомагати Україні. Станом на кінець 2022 року партнери України як ніколи об’єдналися навколо її підтримки. Офіційний Київ отримує новітні системи ППО, проти РФ готуються ввести вже 9-й пакет санкцій і все більше європейських інституцій визнають Росію державою-терористом. Окрім цього вже обговорюються правові механізми конфіскації російського майна на користь України та організації трибуналу, який покарає росіян, винних у злочинах в Україні. Прогрес у питанні створення трибуналу є революційним процесом і президент України чи не у кожній своїй промові наголошує на його необхідності.

Сьогодні вже не тільки представники України відстоюють необхідність покарання російського керівництва за злочини, але й деякі високопосадовці країн Європи. Зокрема Міністр закордонних справ Чехії у інтерв'ю для Радіо Свобода заявив, що переконує партнерів приєднатися до даної ініціативи і все більше країн погоджуються з тим, що трибунал потрібен. Серед країн, які вже висловлювались на підтримку створення трибуналу окрім Чехії можна назвати Францію, Нідерланди, Канаду та Великобританію, країни Балтії, Німеччину в особі президента Штайнмаєра. Також створення такого трибуналу підтримали Парламентська асамблея Ради Європи, Європарламент, Парламентська асамблея НАТО, Парламентська асамблея ОБСЄ. Особливу роль у просуванні даної ідеї займає президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн. В Україні вже діє робоча група, яка займатиметься опрацюванням питання створення спеціального міжнародного трибуналу щодо притягнення до відповідальності винних в агресії проти України.

Наразі механізм притягнення росіян за злочини проти України знаходиться у стані розробки. Експерти намагаються вирішити яким чином в межах міжнародного права можна було б покарати російське керівництво разом з військовослужбовцями. Варіант з Міжнародним кримінальним судом (МКС) виглядає малоймовірним. Міжнародний кримінальний суд у Гаазі, який розслідує злочини Росії проти України, може переслідувати за геноцид, злочини проти людяності та військові злочини. Але встановити юридичний зв'язок між конкретними злочинами та вказівками з Кремля досить непросто, а тому довести пряму провину Путіна та політичних лідерів Росії буде складно.[1] На додаток, нині МКС може розглядати злочин агресії тільки через звернення Ради Безпеки ООН, де Росія має право вето, або якщо і агресор, і держава-жертва ратифікували Кампальські поправки до Римського статуту, чого ні Росія, ні Україна не зробили.[2]

Одним з можливих шляхів є створення спецтребуналу через голосування Генасамблеї ООН. Таке рішення вимагатиме політичної волі більшості країн-членів Організації Об'єднаних Націй. Протягом війни збиралась потрібна кількість голосів для голосувань, що стосувались російської агресії. Однак, питання створення спецтребуналу вимагатиме більшої рішучості від міжнародного співтовариства. Серед держав існують різні погляди на шляхи розв'язання російської агресії. На додаток, держави можуть побоюватися погіршення відносин РФ. Чим більших втрат зазнає РФ, тим більша вірогідність того, що незахідні країни підтримають ініціативу зі створення трибуналу над Росією. В історії були прецеденти, коли судові процеси стосувалися керівництва великих держав: Нюрнберзький та Токійський процеси. Однак, це відбувалося вже після капітуляції даних країн у війні. Ще одним варіантом є створення трибуналу на підставі міжнародного договору з максимально можливим колом сторін.

---

[1] Andrii Smyrnov, We Need a Special Tribunal to Put Putin and His Regime on Trial, 23.09.2022, URL: https://time.com/6216040/putin-war-crimes-tribunals/

[2] Пітер Дікінсон, Покарати Путіна та Ко. Чи є шанс створити трибунал для Росії, 14.12.2022, URL: https://nv.ua/ukr/opinion/zelenskiy-zaklikav-stvoriti-tribunal-dlya-putina-viyna-rosiji-ostanni-novini-50290686.html

Постає питання відповідальних за злочини в Україні та шляхів виконання рішень потенційного трибуналу. Доктор юридичних наук, голова Комітету Верховної Ради з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, Олександр Мережко, вважає, що суб'єктами трибуналу мають стати російський президент Путін, міністр закордонних справ Лавров, міністр оборони Шойгу та прем'єр-міністр Росії Мішустін. "До кола суб'єктів злочину агресії слід також зарахувати міністрів економіки, фінансів, інформації, керівників правлячої політичної партії, керівництво російської Думи, економічних лідерів країни, завдяки яким функціонувала російська військова машина, пропагандистів, а також, можливо, навіть тих російських релігійних лідерів, які роздмухували антиукраїнську пропаганду" - пише науковець. Що важливо, Мережко виокремлює не тільки фізичних осіб, але й російські організації, проводячи паралелі з судом над нацистською Німеччиною. Так, до суб'єктів трибуналу пропонується причислити такі злочинні репресивні органи як ФСБ, російські політичні партії і такі пропагандистські телекомпанії як Russia Today.

Навіть, якщо трибунал визнає російських високопосадовців винними, постане питання виконання вироку.[3] Можливим варіантом розвитку подій є зміна влади в Росії, яка погодилася б видати колишніх керівників РФ. Однак, за більш реалістичного сценарію Володимир Путін залишиться при владі і країнам-партнерам доведеться розробляти механізми ізоляції російського диктатора. Таким чином, державам, що підтримають трибунал потрібно буде переконати інші держави відмовитись від співробітництва з путінською Росією та бути готовими впроваджувати обмежувальні заходи проти країн, що продовжили таке співробітництво.

Створення спеціального трибуналу для судового переслідування політичного і військового керівництва Росії та виконання його майбутнього рішення - складне завдання. Однак, даний процес вже запущений, не зважаючи на весь скепсис на початковому етапі. Українська дипломатія активно просуває зазначену ініціативу, яка є складовою частиною мирного плану України. Реалізація ідеї зі створення трибуналу матиме значний вплив на подальший розвиток міжнародних відносин у 21 столітті. **Військові злочини, скоєні росіянами не повинні повторитися, тому інші потенційні агресори мають знати, що за військовими злочинами неодмінно слідує покарання і суд над російським керівництвом має стати не тільки елементом відновлення справедливості, але й важливим стримуючим фактором.**

[3] Олександр Мережко, Міжнародний трибунал для Путіна і його поплічників: як можна їх покарати, 01.06.2022, URL: https://zn.ua/ukr/LAW/mizhnarodnij-tribunal-dlja-putina-i-joho-poplichnikiv-jak-mozhna-jikh-pokarati.html

Україна-Швейцарія

Зеленський призначив Венедіктову послом у Швейцарії

17.11.2022

Президент Володимир Зеленський підписав указ про призначення ексгенпрокурора Ірини Венедіктової послом у Швейцарії.

Як повідомляє "Європейська правда", відповідний указ оприлюднений на сайті глави держави.

Венедіктова замінить на посту Артема Рибченка, призначеного за каденції Петра Порошенка. Зеленський звільнив дипломата наприкінці вересня. Тоді ж стало відомо, що новим послом замість нього може стати колишня генеральна прокурорка Венедіктова.

МЗС України

Україна-США

США не заважають Україні розвивати можливості для ударів на великі відстані – глава Пентагону

07.12.2022

США не роблять спроб перешкодити Україні розвивати власний потенціал дальнього радіусу дії, який може привести до ударів по території Росії.

Про це заявив міністр оборони США Ллойд Остін, повідомляє "Європейська правда" з посиланням на CNN.

"Ми не працюємо над тим, щоб перешкодити Україні розвивати свій власний потенціал", - сказав Остін у вівторок.

Його коментарі з'явилися після того, як у вівторок високопосадовець Державного департаменту США припустив, що за нещодавніми ударами безпілотників по двох російських базах стоять українці, і прямо звинуватив президента Росії Владіміра Путіна у скоєнні воєнних злочинів, націлених на цивільне населення та інфраструктуру.

Європейська правда

WP: США можуть передати Україні обладнання для «розумних» бомб

15.12.2022

США можуть передати Україні електронне обладнання, яке перетворює некеровані авіаційні боєприпаси на «розумні» бомби, здатні з високим ступенем точності вражати позиції противника, пише The Washington Post, посилаючись на американських високопосадовців, знайомих із ситуацією.

Комплект обладнання, так званий «сумісний боєприпас прямої атаки» Joint Direct Attack Munition (JDAM) включає пристрій глобального позиціонування (GPS) і може бути прикріплений до різних видів зброї. Американські військові використовували цю технологію для авіабомб вагою до 900 кілограмів.

Видання зазначає, що поки не зрозуміло, чи схвалив президент США Джо Байден, чи хтось із його головних радників із національної безпеки пропозицію передати JDAM Україні.

Радіо Свобода

Україна-Франція

Зеленський поговорив із Макроном про "формулу миру", співпрацю в енергетиці й обороні

11.12.2022

Президент Володимир Зеленський у неділю провів телефонну розмову із французьким візаві Емманюелем Макроном.

Про це, як повідомляє "Європейська правда", глава держави написав у Twitter.

"Синхронізували позиції напередодні онлайн-саміту G7 та конференції з підтримки України в Парижі. Обговорили реалізацію нашої формули миру з 10 кроків, співпрацю щодо оборони та енергетичної стабільності України", – йдеться в повідомленні.

Європейська правда

Україна-Чорногорія

Чорногорія підписала з Україною декларацію про підтримку її вступу до НАТО

05.12.2022

Чорногорія підписала з Україною декларацію про підтримку її євроатлантичної перспективи.

Про це повідомляє Balkan Insight, пише "Європейська правда".

Декларацію підписали прем’єр Чорногорії Дрітан Абазович, який невдовзі складе повноваження, та президент України Володимир Зеленський. Як зазначають у Twitter уряду Чорногорії, зустріч лідерів перед підписанням відбулася у форматі відеоконференції, на ній був присутній також посол України Олег Герасименко.

Європейська правда

Україна-Нідерланди

Нідерланди заявили про готовність створити трибунал у справі про вторгнення Росії до України

13.12.2022

Міністр закордонних справ Нідерландів Вопке Хукстра повідомив, що країна готова прийняти трибунал для розгляду справ, пов'язаних із повномасштабною війною Росії проти України, передає Нідерландська телерадіомовна корпорація (NOS).

«Зростає консенсус щодо того, що нам потрібний спеціальний трибунал для розгляду акту агресії, злочину розв'язання війни. МКС (Міжнародний кримінальний суд, розташований у Нідерландах) не може цього зробити», – сказав міністр.

За його словами, Нідерланди разом з ЄС вимагатимуть від міжнародної спільноти підтримки, зокрема фінансової, для цього трибуналу. Хукстра вважає, що новий суд не повинен заважати роботі МКС, який від березня веде розслідування воєнних злочинів Росії в Україні.

Радіо Свобода

Джерело: Армія FM

Зміни на фронті

На Сході України тривають запеклі позиційні бої. Російські війська продовжують будівництво оборонних укріплень на лінії Сватове-Кремінна. У даному районі контрнаступ ЗСУ було призупинено. Росіяни, навіть, проводять контратаки. Україна продовжує наносити удари по скупченням живої сили, штабах, складах та нафтобазах окупантів.

На Бахмутському та Авдіївському напрямках ворог зосередив основні зусилля на веденні наступальних дій та має обмежений успіх. Росіяни зазнають колосальних втрат у Донецької області, однак і Збройні Сили України платять високу ціну. За день до бахмутської лікарні привозять 250 поранених військових та цивільних.[1] На південь від Бахмута росіяни захопили село Курдюмівка, а на північ від Бахмута російські війська зупинилися перед Соледаром. Між Соледаром і Бахмутом ЗСУ відтіснили ворога на кілька кілометрів.

Ворог продовжує обстрілювати населенні пункти ***на Півдні країни, у Запорізькій області та правому березі Херсонщини***. Українські сили протягом місяця

[1] Володимир Даценко, Битва за Бахмут перетворилася на безжальну окопну війну. Бахмут стане новим Сєвєродонецьком чи у ЗСУ тут є шанси? 12.12.2022, URL: https://forbes.ua/war-in-ukraine/bitva-za-bakhmut-peretvorilasya-na-bezzhalnu-okopnu-viynu-prote-zsu-mayut-shansi-na-uspikh-chomu-bakhmut-ne-stane-severodonetskom-12122022-10416

продовжували обстрілювати російські шляхи матеріально-технічного забезпечення, а також штаби та місця дислокації російських військовослужбовців в Херсонській та Запорізькій областях.

В останній місяць у ЗМІ активно обговорювалась можливість відкриття нового фронту на білоруському кордоні. У Білорусі проводяться спільні з росіянами навчання, оприлюднюються заяви про нарощення спільного угруповання військ, перевірка боєготовності. Надалі Володимир Путін продовжить тиск на режим Лукашенка з метою залучення ЗС Білорусі до бойових дій, повторного відкриття фронту на півночі, або заході України. Такий крок матиме на меті перерізання матеріально-технічного забезпечення та відволікання Сил Оборони України зі східного напрямку.

Військова допомога

В останній місяць, у період з 15.11.2022 до 15.12.2022 стало відомо про передачу Україні наступного озброєння:

Від ФРН:

- Снаряди для Mars 2
- 3 важких танкових тягачів M1070 Oshkosh;
-17 позашляховиків прикордонної охорони;
- запчастин до кулеметів M2;
-24 кулемети MG3 для броньованих ремонтно-евакуаційних машин;
- 116 польових обігрівачів;
- 10 засобів виявлення та протидії БЛА;
- 20 розширювачів діапазону частот для засобів боротьби з дронами;
- вилковий навантажувач
- 20 бронемашин Dingo
- 14 наземних безпілотників THeMIS
- ракети для IRIS-T
- 2 одиниці БРЕМ Bergepanzer 2
- 30 000 снарядів до 40-мм гранатометів
- 5 000 артилерійських боєприпасів 155-мм
- 4 машини швидкої допомоги
- 18 вантажівок 8X8 зі спеціальною системою завантаження (Wechselladesystem)

Від Іспанії:

- дві додаткових системи HAWK та ракети до них

Від Греції:
- 155-міліметрові снаряди
Від США:
- броньовані ремонтно-евакуаційні машини M1089A1P2
- імітатори РЛС
- реактивні боєприпаси для HIMARS
- 155-мм снаряди для ствольної артилерії
- багатоцільові армійські автомобілі Humvee
- електрогенератори
Від Польщі:
- боєприпаси для артилерії і танків, а також систем ППО ближнього радіуса дії
- зенітно-ракетні комплекси С-125 «Newa SC»
Від Румунії:
- бронетранспортери TAB-71M
Від Фінляндії:
- Фінські колісні бронетранспортери Sisu XA-180
Від Словаччини:
- САУ Zuzana 2 (1 од.)
- 30 БМП-1
Від Бельгії:
- підводні апарати R7 (10 од.)
Від Литви:
- Гаубиці M101
- боєприпаси 155 мм
Від Франції:
- дві батареї ЗРК Crotale
- РСЗВ LRU (2 од.)
- міномети MO-120-RT61
- 6 гаубиць TRF1 калібру 155-мм
Від Люксембурга:
- 102 протитанкових комплекси NLAW;
- 20 000 набоїв до кулеметів калібру 12,7 мм;
- 12 500 пострілів до РПГ-7;
- 600 ракет до 122-мм реактивної системи “Град”;
- 22 400 протигазів Avon C50;
- 44 800 фільтрів; 5000 бронежилетів 4 класу;
- 5000 шоломів;
- 7 джипів Jeep Wrangler;
- 15 великих наметів;

- 50 терміналів для зв'язку;
- 358 арктичних спальних мішків;
- 6 обігрівачів;
- 800 рацій;
- 470 засобів нічного бачення;
- 6 безпілотників Primoco One 150;
- 4 пікапи;
- 4 причепи;
- 30 3D сканерів;
- 18 генераторів;
- 10 комплектів світлових стовпів;
- 28 HMMWV та 20 кулеметів 12.7 мм до них

Від Болгарії:

- стрілецька зброя та боєприпаси

Від Великобританії:

-Ракети Brimstone 2
- три вертольоти "Sea King"
- зенітні гармати та ракети протиповітряної оборони малої дальності

Від Румунії:

- великокаліберні кулемети ДШКМ

Також було оголошено декілька пакетів допомоги. Від Швеції на 3 мільярди крон (287 мільйонів доларів), у який входять системи протиповітряної оборони, а також боєприпаси й інше озброєння, яке просила надати Україна. Фінляндія анонсувала пакет військової допомоги на суму 55,6 млн євро. Канада виділяє Україні додаткову військову допомогу на близько 34 мільйони доларів. Цей новий пакет військової допомоги включає, зокрема: приблизно 5 мільйонів доларів США на продовження надання супутникових зображень Збройним Силам України (ЗСУ); понад 18 мільйонів доларів на додаткові камери з високою роздільною здатністю для безпілотників; до 10 мільйонів доларів США на надання додаткового зимового спорядження для підтримки ЗСУ, включаючи портативні обігрівачі, термоковдри та спальні мішки. Після цього Канада оголосила про ще один пакет оборонної підтримки на суму 500 мільйонів доларів.

Велика Британія планує надати пакет оборонної допомоги вартістю 50 мільйонів фунтів стерлінгів, що включає 125 зенітних засобів та технології для протидії безпілотникам, поставленим Іраном, у тому числі – десятки радарів та засобів радіоелектронної боротьби з дронами.

Сполучені Штати ухвалили пакет у розмірі 400 мільйонів доларів. Він включає ракети до систем протиповітряної оборони NASAMS; 150 великокаліберних кулеметів неназваного типу з тепловізійними прицілами для протидії безпілотникам; ракети до реактивних систем M142 HIMARS; 200 високоточних артилерійських снарядів калібру

155 мм (ймовірно, M982 Excalibur); 10000 120-мм мінометних снарядів; високошвидкісні протирадіолокаційні ракети HARM для винищувачів; 150 високомобільних багатоцільових колісних машин (HMMWV); понад 100 легких тактичних машин неназваного типу; 20 000 000 набоїв до стрілецької зброї; 200 генераторів; запчастини для 105-мм гаубиць та іншої техніки. Додатково Штати передадуть 80000 снарядів 155 мм. Німеччина анонсувала передачу ще 7 ЗСУ Gepard та 18 САУ RCH 155.

Марокко погодилося передати Україні запчастини для танків Т-72. Додатковий пакет допомоги анонсувала і Словаччина. До нього увійдуть боєзапас, великі калібри, зокрема для винищувачів, теплі речі, інше спорядження. Міноборони Хорватії, своєю чергою, висловило плани передати Україні 14 вертольотів Ми-8 та Ми-8 МТВ. Новий пакет допомоги також оголосила Швеція. У ньому країна поставить системи протиповітряної оборони, комплектуючі для іншої системи ППО та зимову амуніцію для українських військових.

Джерело: Mil.ua

Росія: внутрішні та зовнішні виклики

До кінця 2022 року Україна спромоглася звільнити понад 50% території, втраченої з моменту повномасштабного вторгнення. Однак, у новий рік Збройні Сили України входять хоча і з високим бойовим духом, ***питання забезпечення української армії необхідними для контрнаступу засобами залишається відкритим***. Український контр-наступ в останні місяці фактично був зупинений за рахунок мобілізованих росіян. Ленд-ліз Сполучених Штатів Америки не запрацював і Україна продовжує отримувати обмежені об'єми озброєння. На поточному етапі не розглядається передача Україні танків "Abrams" та винищувачів F-16, не зважаючи на те, що українські пілоти почали навчання на американських літаках ще влітку. Також чинна американська адміністрація не передає Україні ракети ATACMS, що мають радіус дії близько 300 км.

Росія, своєю чергою, отримує все більшу підтримку з боку Китаю. Згідно з китайською статистикою, за перші вісім місяців 2022 року інвестиції Китаю в Росію становили $450 млн, збільшившись на 150% порівняно з аналогічним періодом минулого року. РФ і Китай домовилися проінвестувати спільні проєкти, які запропонувала РФ на 1,3 мільярда доларів.[2] В останні місяці російські вантажні літаки щонайменше десять разів на тиждень літають до китайських міст, де розташовані

[2] Олексій Павлиш, РФ і Китай домовилися проінвестувати спільні проєкти на 1,3 мільярда доларів, 08.11.2022, URL: https://www.epravda.com.ua/news/2022/11/8/693597/

оборонні підприємства.[3] Задля маскування літаки часто вимикають транспондери. Таким чином, КНР допомагає РФ з матеріально-технічним забезпеченням армії. Ймовірно, Китай зокрема постачає товари подвійного призначення, чіпи, електронне обладнання, яке потрібне для ВПК.

Джо Байден на початку своєї каденції оголосив курс на боротьбу з авторитаризмом. Однак, **наразі США не має достатніх ресурсів та політичної волі, щоб протистояти одночасно РФ та КНР.** На зустрічі лідерів США та Китаю перед самітом G-20, Джо Байден та Сі Цзіпінь погодилися, що застосування РФ ядерної зброї неприйнятне. За приборкування ядерної риторики Росії Китаєм, Джо Байден зі свого боку міг пообіцяти не передавати Україні танків, літаків та далекобійних ракетних систем.

Штучні обмеження розвинутих демократичних країн на передачу сучасного озброєння Україні затягують війну та відтерміновують звільнення окупованих територій. В умовах боїв високої інтенсивності на сході України, арсенали держави виснажуються, що ставить Україну у складні умови. Росія, за оцінкою генерала Залужного, має резерв в 1,2 - 1,5 млн. осіб. “Росіяни готують близько 200 тис. нових солдатів. Я не маю жодних сумнівів, що вони знову підуть на Київ” - заявив Залужний у The Economist. Росіяни можуть спробувати піти на Київ, або на західні області України, маючи на меті два завдання: ***по-перше***, відтягнути українські сили зі Сходу. ***По-друге***, перерізати шляхи постачання. Останні ракетні удари вплинули на залізничне сполучення. Цілком можливо, що це не співпадіння і частина ракет мали на меті руйнацію логістики української армії. Також розвиток подій буде залежати від рішення Ірану щодо передачі РФ ракет та безпілотників. Українська система ППО виснажується, що загрожує втратою домінування в українському повітряному просторі.

Тому Україні потрібне збільшення постачання засобів для протидії РФ та можливості наступати. Зокрема це стосується американських літаків, танків та бронетранспортерів, а також ракет, здатних знищувати цілі у тилу окупанта. Російський режим, не зважаючи на труднощі, зберігає життєздатність та спроможності надалі вести бойові дії. Від збільшення обсягів воєнної допомоги залежить терміни цієї війни, безпека у Європі та авторитет США та країн НАТО. ***Якщо Українська незалежність та територіальна цілісність не будуть збережені, вісь авторитарних країн надалі буде розширювати існуючі кордони та забезпечувати підтримку одне одного у період воєнних дій.***

[3] Російські вантажні Ан-124 літають до Китаю по десять разів на тиждень – Defence Express, 27.11.2022, URL: https://zn.ua/ukr/WORLD/rosijski-vantazhni-an-124-litajut-do-kitaju-po-desjat-raziv-na-tizhden-defence-express-.html